Nordland Bonde- og Småbrukarlag
Årsmelding 2017

Innholdsfortegnelse

Hilsen fra lederen	3
Aktivitet og representasjoner, fylkesstyret	6
Styret, regnskapsfører og fylkessekretær	8
Utvalg og representanter	9
Lokallagene i Nordland Bonde- og Småbrukarlag	10
Budsjett og regnskap 2017	12
Program for årsmøte 2018	13
Aktiviteter og årsrapporter 2017	15

Foto forside, sau: Astrid Tove Olsen
Foto forside, rein: Laila Hoff

Fylkeskontorets adresse:
Nordland Bonde- og Småbrukarlag, v/ Kristin Green Johnsen, Grønnlia 7, 8030 Bodø
Mob.: 979 69 599 E-post: kristingreenjohnsen@gmail.com

Viktige saker, medlemsfordeler, kontingentsatser og annen informasjon om Norsk Bonde- og Småbrukarlag finnes på hjemmesiden under linken "Medlem" til venstre i menyen.

Lik gjerne Nordland Bonde- og Småbrukarlag sin facebookside.

Foto: Astrid Tove Olsen

Hilsen fra leder

«Vi ser for det første en betydelig omfordeling til fordel for de største brukene – de har fått økte overføringer over de siste 6 årene, mens de små og middelsstore brukene har stått stille. Det er viktig å være klar over at økte tilskudd til de største brukene forsterker den struktureffekten vi har av at de største brukene også er de som henter mest inntekt ut fra markedet. De store brukene har vunnet på pris – fordi de produserer mer enn før – og de har vunnet på overføringer. De små har tapt på begge fronter.» (Ruralis´ rapport 9/2007).

Ordene som er hentet fra Ruralis' rapport 9/2017, viser resultatet av at Erna Solbergs regjeringer i seks år har hatt et overordna mål om et «kostnadseffektivt» landbruk, økt produksjon og landbruk over hele landet.

Rapporten viser også til en omfordeling mellom produksjoner, med en betydelig økning til fordel for husdyrproduksjonene, og hvor melkeprodusentene er de store vinnerne. Veksten blant kornprodusentene er svakere og blir spist opp av prisstigning.

Ruralis stiller også spørsmål «hvorvidt omfordelingen av tilskudd 1) fører til mer norsk mat, 2) mer mat på norske ressurser, eller 3) en mer effektiv matproduksjon? Svaret er NEI. Norsk matproduksjon er utsatt for begrensinger i markedet på grunn av økende import, samt en for lav produksjon av storfekjøtt i forhold til markedet (situasjonen for sauekjøtt i høst kommer ikke med i rapporten. Også den et resultat av regjeringas politikk). For det andre blir det heller ikke mer mat på norske ressurser fordi en dreining i retning av større enheter leder til mer kraftfôrforbruk i husdyrproduksjonene, og økt nedlegging av de minste brukene med marginale arealer. Med mindre totalt areal i drift, blir mindre mat produsert med norske ressurser. For det tredje; jordbruksproduksjonen vil nok fortsette å bli mer kostnads- og arbeidseffektiv, men den samlede arealeffektiviteten vil neppe kunne øke når mer areal går ut av drift. Med dagens teknologi legger det norske landskapet avgjørende begrensninger på hva man kan hente ut av de spredte jordflekkene vi har. Ny teknologi kan imidlertid gi økte muligheter også for småskala drift.

Kort oppsummert:
Regjeringen følger ikke opp Stortingsflertallets krav om «økt norsk matproduksjon på norske ressurser, over hele landet». Stortingsflertallets detaljerte krav fra JF (jordbruksforhandlingene) 2017 underbygger en produksjon på små og større bruk hvor lokale ressurser gis større verdi. Samtidig skal det satses på investeringer i små og mellomstore bruk, uten krav om økning i produksjonen, grøftetilskuddet dobles mm. Forhandlingsutvalget i Norsk Bonde-& Småbrukarlag gjorde en god jobb, og har fått gehør hos Ap, KrF, SV, Sp, Rødt og MDG. Dette må legge føringer for årets oppgjør! Så er det et skår i gleden at Sp ikke ønsker å gjeninnføre tak på overføringer. Her har vi en jobb å gjøre.

Hva skjer i Nordland
Hvordan er situasjonen i Nordland? Med få ord kan vi oppsummere at vi har nådd toppen og er for nedadgående både hva gjelder samla matproduksjon i fylket og antall dekar matjord i drift. Vi ser ei 2-deling av jordbruket: de store blir større, men klarer ikke opprettholde produksjonen fra de små som legger ned. De små som fortsetter blir mer differensiert. Saue-næringa har hatt ei spesielt stor utfordring siste året med stor overproduksjon og fulle fryselager.

Nordland Bonde-& Småbrukarlag har et team på 3 personer som har deltatt i innspill og debatt om utvikling av fylkes-kommunens Landbruksplan for Nordland. I fylkeskommunen jobber man etter en metode om «Smart spesialisering; gjøre mer av det vi er best på.» I Nordland B&S mener vi at i Nordland har vi alltid være gode på næringskombinasjoner, ei samla inntekt til å leve av, gjerne summen av lønnsarbeid og bygdenæringer. Produksjonen er basert på lokale ressurser som gras og beite.

Vi ser nå at det tvinger seg fram et behov for mer politikk i tråd med NBS sine prioriteringer hvis målet er å skape arbeids-plasser, verdiskaping og vekst lokalt. Det kan være lokal videreforedling, samarbeide med reiseliv, opplevelsestilbud i bygdene, skognæring mm. Kort sagt videreforedling av alle bygdas tenkelige ressurser. Vi mener at så lenge regjeringa ivaretar de største gårdsbrukene må det bli regional politikk å satse på de små og mellomstore brukene.

Rekruttering
Vi i Nordland Bonde-& Småbrukarlag er medeier i det 3-årige rekrutterings-prosjektet «Nordlands grønne hjerte». Prosjektet er godt i gang med avløser-kurs, samlinger på landbruksskolene og rekrutteringen av elever til næringa. Her er vi helt avhengig av at dere på gårdene og innenfor bygdenæringer, sammen eller hver for dere, ser at dere kan spille en rolle i å vise ungdommer veien inn i landbruks-næringen i Nordland.

Vi har også initiert et forprosjekt, i et samarbeid med Nordland Bondelag, som har vurdert muligheten for å etablere et Newton-rom med Landbrukstema i Bodø kommune. Forprosjektrapporten sier at det å koble landbruket som læringsarena med realfagsatsing er et kinderegg: Eleven lærer realfag gjennom et praktisk arbeid, eleven knytter teori til egne erfaringer og eleven har fotosyntesen mellom fingrene før slutt-produkt tar med inn i skolekjøkken eller til et mikroskop for dypdykk i biologi.

Jordvern - et ansvar i kommunene
Kommuneplanens arealdel lages i hver kommune. Retningslinjer for jordvern og ivaretakelse av matjord vedtas. Dette er et tema lokallagene må være mer oppmerk-som på, og som vil få økt oppmerksomhet i årene framover. I 1950 hadde Norge 5% matjord (dyrka og dyrkbar). Nå har vi under 3%, og det er ikke bare i byene matjord er under press. Også i bygdene bygges matjord ned gjennom boligbygging og infrastruktur. Vi er stolte av å være en av initiativtakerne til etableringen av fylkes-jordvernforeningen Jordvern Nordland noe du kan lese mer om i dette heftet.

Beiteressurser og rovdyrforvaltning
Nordland Bonde-& Småbrukarlag har søkt samarbeid med reindriftsnæringa for å ivareta en felles interesse i beitebruk og beitelandskap. Vi har mange felles utfordringer. Der enkeltgårder og bygder rammes i sommerhalvåret, rammes reindriftsnæringa gjennom hele året, og står alene med byrden i vinterbeiteperioden. Vi frykter at både reindriftsnæring og samisk kultur er truet. Sammen er vi sterkere!

Internasjonal solidaritet – Via Campesina
Jeg har for andre år på rad hatt besøk av aktivister og Via Campesina-medlemmer gjennom NBS' samarbeid med Latin Amerika Gruppene, LAG. Kampen for matjorda og småbønders/ urfolks eierskap til matjord og lokale såfrø foregår i store deler av verden. Aktivister som leder kampen forfølges, lemlestes og drepes. Solidaritet er småbrukerbevegelsens varemerke.

Vi gratulerer vår tidligere fylkesleder Marielle som er valgt inn i styret for Europeisk Via Campesina. En milliard mennesker går til sengs uten nok mat i magen og jorda utarmes av industrielle produksjonsmåter. Vi har en jobb å gjøre lokalt, nasjonalt og globalt.
Kampen fortsetter!

Astrid T. Olsen
Fylkesleder

Fiskå Mølle
51 74 33 00 | www.fiska.no

Aktiviteter og representasjoner, fylkesstyret

Representasjoner:

Terje har deltatt på et møte i Prosjektet bedre jervjakt.

Terje deltok på nasjonalt beiteseminar arrangert av FKT-prosjektet 30.11-01.12.

Ann Guro satt i arbeidsgruppa til Rovviltnemda i forbindelse med forvaltningsplan. Hun har hatt et bredt samarbeid med NRF Nordland, Nordland Bondelag og Nordland Jeger og Fisk. Hun har også deltatt på nasjonal konferanse om rovvilt, beitedyr og samfunn, fagdag i regi av rovviltnemda i september, og møter i rovviltnemda. Ann Guro har deltatt på telefonmøter arrangert av rovviltutvalget i NBS. Hun trakk seg fra det sentrale rovviltutvalget i mars.

HORN's Slakteri AS

Telefon: 76 05 54 00
Faks: 76 05 54 10
www.horns.no
post@horns.no

Administrasjon:

Innmelding slakt:	Arild Horn
Regnskap/avregning:	Per Magne/Berit
Personal/kvalitet:	Gøran Ellingsen

Dyrebiler:

Arthur Hansen: 959 94787
Anders Øvrevoll: 478 51815
Raymond Johansen: 907 70 757

Vi er der når du trenger oss

Et ønsket alternativ

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Styret, regnskapsfører og fylkessekretær

Fylkesleder
Astrid Tove Olsen
Kjerringøyveien 1154,
8093 Kjerringøy
Mob 952 79 775
e-post: astridtoveolsen@gmail.com

Nestleder
Thor Holand
Bø, 8289 Engeløya
Mob 996 35 300
e-post: t@t-h.no

Styremedlem og Fylkessekretær
Lise Hjelmseth
Hongset, 8960 Velfjord
Mob 955 28 318
e-post: lisehje@hotmail.com

Styremedlem
Eirin Bjune
Medtigården 3, 8100 Misvær
Tlf 900 90 373
e-post: e.bjune@online.no

Styremedlem og regnskapsfører
Per Anton Nesjan
Gullsvågveien 10, 8980 Vega
Tlf 75 03 63 84 / 907 38 869
e-post: pnesjan@online.no

Vara 1-3
Per Arne Knedal,
Helene Theodorsen, Andøy
Odd Nicolaysen, Lofoten

Valgkomite
Terje Nystadbakk
Margreth Karen Kjartansdottir
Reidun Ramfjord - gikk bort høsten 2017

Utvalg og representanter 2017

Rovviltutvalget i Nordland BS
Terje Nystadbakk, Sørfold, leder
Ann Guro Hansen, Saltdal
Yngve Ellingsen, Drag
Olav Elsvatn, Hattfjelldal

Partnerskap landbruk, Nordland
Astrid T. Olsen, Kjerringøy
Thor Holand, Steigen

Styringsgruppa for Nordnorsk landbruksråd
Marielle de Roos, Vestvågøy

Landbruksforum Nordland
Lars Morten Rødås, Fauske
Brynjar Dalen, Hattfjelldal

Nordland Landbruksselskap
Ann Christine Theodorsen, Andøy, leder

Prosjekt Utmark
Ann Christine Theodorsen, Andøy

Inn på Tunet
Eirin Bjune, arbeidsgruppen
Marielle de Roos, vara

Samarbeidsforum Gås
Jan Theodorsen, Andøy

Kjøtt i Nordland
Kaare Moan, Fauske

Rekrutteringsprosjekt:
Landbruk - Nordlands grønne hjerte
Marielle de Roos, styret

Regional plan landbruk, Nordland Fylkeskommune
Astrid T. Olsen
Jan Theodorsen
Morten Aanstad

Jordvern Nordland
Astrid T. Olsen, styret
Klagenemnd, kvoteordningen for melk
Per-Anton Nesjan, Vega

Sentrale utvalg i Norsk BS
Sentralstyret:
Marielle de Roos, styremedlem

Internasjonalt utvalg:
Marelle de Roos, styremedlem

Ordførerskapet i NBS
Per-Anton Nesjan, Vega, ordfører

Lokallagene i Nordland Bonde- og Småbrukarlag

Andøy Bonde- og Småbrukarlag
Ann-Christine Theodorsen
Dverberg Prestegård, 8485 Dverberg
Tlf. 971 80 969
e-post: actheodorsen@msn.com

Fauske/Sørfold Bonde- og Småbrukarlag
Lars Morten Rødaas
Rødås, 8200 Fauske
Tlf. 958 26 159
e-post: lamro@online.no

Grane Bonde- og Småbrukarlag
Kitty Lise Vassdal
8680 Trofors
Tlf. 480 56 468
e-post: kittyvassdal@live.no

Hamarøy og Tysfjord Bonde- og Småbrukarlag
Bjørn Knudsen
Skillvassbekk, 8276 Ulvsvåg
Tlf. 75 77 17 57 / 906 26 261
e-post: mi-knu@online.no

Harangsfjord Bonde- og Småbrukarlag
Paul-Arne Gaupen
Haugaveien 16, 7981 Harangsfjord
Tlf. 478 72 300
e-post: paularnegaupen@hotmail.com

Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag
Eivind Hoff
Laneset, 8690 Hattfjelldal
Tlf. 917 69 612
e-post: ebruno@online.no

Hemnes Bonde- og Småbrukarlag
Kenneth Svaleng Jenssen
Svalenget, 8642 Finneidfjord
Tlf. 951 02 845
e-post: svalenget@hotmail.com

Leirfjord Bonde- og Småbrukarlag
Sigvald Meisfjord
8890 Leirfjord
Tlf. 954 02 420
e-post: sigvald@meisfjord.com

Beiarn, Skjerstad og Bodø Bonde- og Småbrukarlag
Bjarne Johansen
Bodø, 8103 Breivik i Salten
Tlf. 456 13 857
e-post: bjarnebekkan@gmail.com

Gildeskål og Meløy Bonde- og Småbrukarlag
Kenneth Norum
Tlf. 990 00 930
e-post: salingxo@gmail.com

Rana Bonde- og Småbrukarlag
Ørjan Johansen
8617 Dalsgrenda
Tlf. 904 02 364
e-post: dalsgrendgrisen@gmail.com

Saltdal Bonde- og Småbrukarlag
Ann Guro Hansen
Nestby, 8250 Rognan
Tlf. 917 83 644
e-post: annguro@signalbox.no

Steigen Bonde- og Småbrukarlag
Thor Holand
Bø, 8289 Engeløya
Tlf. 996 35 300
e-post: t@t-h.no

Vega Bonde- og Småbrukarlag
Oddvar Nikolaisen
8980 Vega
Tlf. 951 29 449
e-post: oniko@online.no

Velfjord Bonde- og Småbrukarlag
Thomas Halsli
8960 Velfjord
Tlf. 75 01 85 39
e-post: thomas.halsli@velfjord.no

Vesterålen Bonde- og Småbrukarlag
Kyrre Carlsen
Reinhaugveien 6, 8415 Sortland
Tlf. 476 02 970
e-post: kyrre.carlsen@tnett.no

Lofoten Bonde- og Småbrukarlag
Odd Nicolaysen
Vikingveien 592, 8360 Bøstad
Tlf. 905 85 475
e-post: od-nicol@online.no

Regnskap og budsjett 2017

	2014 R	2015 R	2016 R	2017 B	2017 R
Inntekter					
Fylkessekretærtilskudd			25000		30000
Tilskudd	99563	181740	132318	75000	313453
Annonser årsmelding	14550	18840	24080	30000	23340
Fylkeskontingent	118506	78921	124789	150000	122677
Diverse inntekter	12685	29170	2750	5000	
Kreditrenter	185	54	71		99
Sum inntekter	**245489**	**308725**	**309008**	**260000**	**489569**
Utgifter					
Årsmøte/matkonferanse	54800	142337	71748	20000	32363
Styremøter	4253	5483	7974	20000	360
Andre møter	14829	14117	13812	30000	48251
Matkonferanse			-31909		75200
Studietur			11225		
Lønnsutgifter	122203	92822	139736	140000	106326
Trykking årsm ./medl.skriv	15826	18624	12119	15000	19796
Adminsitrasjon	8970	6794	3566	5000	170
Godtgj. Leder og forr.fører	16000	25000	25000	25000	20000
Diverse utgifter	5914	4474	13098		2588
Renter, gebyr	244	1782	248		258
Feriepenger, ber.+arb.g.a					13409
Arb.giv.avg.					5423
Prosjekt Matnyttig					7743
Forprosj.Newton-rom					175000
Landbruket - Nordlands gr.hj					5000
Materiell					3702
Kont.æresmedlemskap					965
Tilskudd andre					6000
Sum utgifter	**243039**	**311433**	**266617**	**255000**	**522554**
Driftsresultat	2450	-2708	42391	5000	-32985

Balanse 2017

Eiendeler	
Kundefordringer	10308
Bankinnskudd	102440
NBS, studiekassen	32561
Bankinnskudd for skattetrekk	3288
Sum eiendeler	**148597**
Gjeld og egenkapital	
Annen egenkapital	-163862
Forskuddstrekk	-4146
Skyldig arbeidsgiveravgift	-164
Påløpt arbeidsgiveravgift	-651
Skyldig feriepenger	-12759
Sum	**-181582**
Diff. Eiendeler/gjeld og EK	-32985

Velkommen til Årsmøte i Nordland Bonde- og Småbrukarlag 2018

Årsmøtet i Nordland Bonde- og Småbrukarlag blir avholdt på Skagen Hotell i Bodø den 23-25 februar.

Program:

Dag 1: Fredag 23 februar
Tema: «Rovvilt i Nordland – problem og muligheter»
17:00 Velkommen
v/ Rovviltsutvalget, Terje Nystadbakk
17:10 Fylkesmannen v/Øyvind Skogstad
17:30 Rovviltsnemda v/Monika Sande
17:50 Bachelor i sosialt arbeid, v/Anne-Guro Hansen
"Hvordan livskvaliteten til beitebrukere endres ved tap av beitedyr til rovvilt"

18:20 Pause
18:30 Debatt
19:30 Oppsummering
19:40 Avslutning
20:00 Middag

Dag 2: Lørdag 24 februar
Tema: Ny landbrukspolitikk
09:30 Velkommen
v/Fylkesleder Astrid T. Olsen
09:40 Konstituering
v/Fylkessekretær Kristin Green Johnsen

1. Godkjenning av innkalling
2. Valg av møteleder, møtesekretær og to til å skrive under protokollen
3. Valg av redaksjonskomité

10:00 Innledning
v/Nordland Fylkeskommune, Britt Kjensli
«Landbruksplanen i Nordland»

10:20 Arealpolitikk
v/Fylkesmannen, Magne Totland:
«Jordvern i den kommunale arealplanen»

10:40 Innspill
v/Fylkesleder Astrid Tove Olsen
10:50 Pause
11:00 Gruppearbeid
12:20 Oppsummering
13:00 Lunsj
14:00 Et historisk tilbakeblikk
v/Birthe Lykkegaard:
«Arbeider- og Småbrukerbevegelsens kampvilje – Hvordan klarte de å bygge en av Nordlands sterkeste organisasjoner?»

14:30 Via Campesina v/Marielle de Roos
14:45 Fagforbundet
15:00 Pause
15:15 Organisasjonsopplæring
v/Katrine Kinn, Organisatorisk nestleder i NBS
18:00 Avslutning
20:00 Middag

Dag 3: Søndag 25 februar
09:30 Årsmøtet

Årsmøtesaker:
1. Godkjenning av saksliste
2. Årsmelding
3. Regnskap – debatt
4. Arbeidsplan
5. Budsjett – debatt
6. Innkomne saker
7. Uttalelser – presentasjon v/redaksjonskomitéleder – debatt
8. Valg – presentasjon v/valgkomitéleder Terje Nystadbakk

12:00 Avslutning v/leder
12:30 Lunsj
13:30 Årsmøte slutt

Priser på overnatting og deltakelse:
Enkeltrom: **kr. 795,-** per døgn.
Dobbeltrom: **kr. 1095,-** per døgn

Kaffe/te/frukt/kake, fredag: **kr. 75,-** per pers.
Konferansepakke inkl. Lunsj: **kr. 395,-** per person per dag (lørdag/søndag).
3 retters middag: **kr. 475,-** per person.

Påmelding sendes:
Kristin Green Johnsen
Grønnlia 7, 8030 Bodø
Tlf.: 979 69 599
E-post: kristingreenjohnsen@gmail.com

Påmeldingsinformasjon må inneholde:
- Navn på deltaker, hvem du representerer (lokallag etc.)
- Behovet for overnatting/rom
- Konferansepakker
- Deltar/deltar ikke på middag: Eventuelle allergier; lactose, gluten o.l.

Frist for påmelding 13.02.18

Vel møtt til Årsmøte!

Med hilsen

Fylkesleder, Astrid Tove Olsen
Fylkessekretær, Kristin Green Johnsen

Aktiviteter og årsrapporter 2017

Årsrapporter 2017

Styringsgruppen for Prosjekt Utmark

Undertegnede har sittet 2 år i styringsgruppen for Prosjekt Utmark. Gruppen består i tillegg av leder Geir Jostein Sandmo, Nordland Bondelag, Jan Gunnar Eilertsen, Nordland Utmarkslag, Tore Vatne, Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavd. Fra starten var Allskog med i styret, men de har trukket seg fra gruppen. Vi har ikke blitt presentert noen god grunn for det enda.

Den daglige aktiviteten i Prosjekt Utmark utføres av prosjektleder Vidar Johan Berntsen. Aktiviteten er daglig veiledning, rådgivning og informasjonsformidling gjennom et stort kontaktnett, samt behandling av forespørsler fra organisasjoner, kommuner, lag og enkeltpersoner. Det innebærer også arrangering og deltakelse på møter. Støttefunksjon til Nordland Utmarkslag og Nordland Bondelag. Sekretærfunksjon for Nordland Utmarkslag og Salten Viltforvaltningsråd. Prosjektleder har brukt mye tid på Salten Viltforvaltningsråd og Bedre jervejakt i Nordland. Prosjektleder har blitt godkjent fullgod drivteller og utfører gytefiskregistreringer i mange vassdrag. Etterspørselen etter denne tjenesten er stor.

I løpet av 2017 har det kun vært et møte i styringsgruppen. Har etterlyst et høstmøte som ikke har kommet i stand. Styringsgruppen godkjenner årsmelding, regnskap, aktivitetsplan og budsjett. Budsjettet for 2017 var på i underkant av en million.
Du finner Prosjekt Utmark på Facebook og via Nordland Bondelags hjemmeside.

Nordland Bonde-og Småbrukarlags representant, Ann-Christine Theodorsen

Nordland Landbruksselskap året 2017

Undertegnede er leder for stiftelsen og trives godt med vervet. Landbruksselskapet følger arbeidsprogrammet som legges frem for årsmøtet om våren. Vi driver for den avkastning kapitalen gir oss, men siden rentene er svært lave for tiden må vi bruke noe av kapitalen til driften. Styret vurderer hvert år kapitalplasseringen.

Nordland Landbruksselskap har i sine statutter et formål med å ta initiativ til og støtte tiltak som kan sette dagsorden for landbruket i Nordland. Vi søker samarbeid med de etablerte organisasjonene innen landbruket. I saker/prosjekter der det kan være vanskelig for andre aktører å ta et eierskap, kan det være aktuelt for Landbruksselskapet å ta den rollen. Stiftelsen er åpen for alle å være medlem i, både som organisasjon og som enkeltperson. Det er viktig for oss å ha en god profilering og å være synlige. Vi finnes på Fylkesmannens hjemmeside under Landbruk, Nordland Landbruksselskap.

Styret består av Jan Gunnar Eilertsen, Nordland Bondelag, Anne Marit Isachsen, Norsk Landbruksrådgiving og undertegnede som styreleder og representant for Nordland Bonde-og Småbrukarlag. Daglig leder er John Kosmo, konst. direktør for landbruk og reindrift hos Fylkesmannen.

I flere år har vi hatt ungdom og rekruttering som satsingsområde. Det har resultert i flere gode seminarer og annen støtte til ungdom som vil inn i landbruket. I 2017 var det to store stortingsmeldinger som skulle vedtas. Landbruksselskapet hadde derfor tatt initiativ til en konferanse om Meld.St. 6 (2016-2017) Verdier i

vekst-konkurransedyktig skog-og trenæring (Skogmeldinga) og Meld.St. 11 (2016-2017) Endring og utvikling - en fremtidsrettet jordbruksproduksjon, (Jordbruksmeldinga). Vi gjennomførte konferansen i samarbeid med Nordland Bonde- og Småbrukarlag og Nordland Bondelag. Det ble et meget vellykket møte med stortingspolitikere og fullsatt sal på Nordland kultursenter (på tross av storm med orkan i kastene). I etterkant ble det sendt høringsuttalelser til politikerne på Stortinget. Nordland Fylkeskommune deltok aktivt og har i ettertid startet arbeidet med en regional landbruksplan for Nordland.

Landbruksselskapet har i året som gikk gitt økonomisk støtte til forprosjekt for å utvikle Newtonrom innenfor landbruk i Bodø. Forprosjektet er nå ferdig og det blir spennende å følge dette videre. Vi innvilget midler til bla Horva landbruksmesse i Sandnessjøen.

Vi har et årlig opplegg som vi legger mye ressurser i, og det er å dele ut «Pris for veldrevet gårdsbruk». Prisvinneren blir annonsert i vårt årsmøte. Siden lager vi et seminar på hjemplassen til vinneren der vedkommende bestemmer innholdet.

Vi holder høg kvalitet på innlederne og det serveres mat til alle deltakere. Prisutdelingen blir tildelt mye plass i pressen og setter landbruk på dagsorden i flere omganger. Styret har endret kriteriene for hvem som kan motta prisen. Fra 2012 heter det «Veldrevet gårdsbruk» og gjelder alle produksjoner. Tidligere gjaldt det kun melkeprodusenter. Prisen for 2016 gikk til sauebonde Per Joakimsen, Hadsel. Vi trenger hjelp fra bla Nordland Bonde-og Småbrukarlag til å foreslå gode kandidater til prisen.

På slutten av året sendes det ut invitasjoner til landbruksmiljøet i Nordland. De kommer fra Jostein Øvervatn, Fmla, som er sekretær for juryen. Her trenger vi fagorganisasjonene til å bidra med gode kandidater.

Ann-Christine Theodorsen,
styreleder i Nordland Landbruksselskap

Foto: Ann-Christine Theodorsen

Partnerskap landbruk, Nordland

Vi har deltatt i møter for å diskutere resultatet av JF2017 (jordbruksforhandlingene) og hvilke konsekvenser Stortingets vedtak får for tilskudd og finansiering og for prioritering av Regionale Midler. Vi har også gitt vår tilslutning til at landbruket bør være medspiller i nyere forskning på kretsløpet mellom blå og grønn næring. Vi mener det er viktig å bygge videre på tradisjoners bruk langs kysten, og videreutvikle dette i kretsløp basert på ny teknologi og muligheter for nye bruksområder. I siste møte fikk vi gjennomslag for at KS (kommunenes sentralforbund) må utvikle en opplæringspakke i matjordforvaltning, agronomi og jordvern for nye folkevalgte i kommunene, slik at de settes i stand til å gjennomføre nasjonale mål i jordvernpolitikken.
Dette vil vi følge opp.

Astrid T. Olsen

Styringsgruppa for Nordnorsk landbruksråd

I rådet møter faglagene og samvirketillitsvalgte i Nord-Norge.
I årets Hurtigruteseminar var det lagt stor vekt på jord-kunnskap og såfrøsituasjon. Bær og grønnsakdyrking og rovdyr/beitekonflikter var andre tema.

Astrid T. Olsen

Regional plan landbruk, Nordland Fylkeskommune

Vi har jobbet i team for i best mulig grad rekke representasjon i de 3 nedsatte gruppene: arealforvaltning, tradisjonelt landbruk og bygdenæringer/ nye næringer. Fylkeskommunens (NFKs) mål har vært å trekke fram det vi er gode på og som vi derfor kan bli enda bedre på. Det har vært mange innspillsmøter og gjestebud i kommunene, og inntrykket er at pulsen på dagens landbruk er tatt i all sin bredde. Planen med mål og tiltak skal være på plass i løpet av året. Vi mener å ha fått satt NBS-merke på planen, og venter spent på om det blir endringer gjennom politisk behandling.

Astrid T. Olsen

Jordvern Nordland

Jordvern Nordland ble stiftet 1.juni med styre ledet av Anne Marit Benjaminsen fra 4H Nordland. Begge faglagene deltar sammen med medlemmer fra Grønt Forum Bodø. Det jobbes med å få registrert matjord som er truet av nedbygging i alle Nordlandskommuner. For 2018 er det søkt tilskuddsmidler for å få på plass nettside hvor våre medlemmer kan bidra direkte. Vi har også et mål om å arrangere Jordvernkonferanse etter modell fra Trøndalagsfylkene, i løpet av høsten. Om noen vil bidra i arbeidet/ styret er det bare å ta kontakt. Lik gjerne Facebook-sida: Jordvern Nordland.

Astrid T. Olsen

Forprosjekt Newtonrom:

Den som har sitt yrke i landbruket jobber med realfag hver dag og alle dager i året. Realfagene går igjen både i teori og praksis, i planlegging og arbeidsutførelse.
Og sist, men ikke minst, vi lever i og av fotosyntesen.

For to generasjoner siden var mange barn innom besteforeldre eller onkler på landet i løpet av sommerferien. Det var en del av dannelsesreisen å kjenne til hvor maten kom fra, og få kunnskap om at maten var dyrket på lokale ressurser, og gjerne delta i arbeidet. I dag er dette fraværende i de fleste barns liv! Dette vil vi i Nordland Bonde & Småbrukarlag gjøre noe med.

Vi takker våre medlemmer for bidrag og engasjement. Vedlagte rapport kunne ikke vært gjennomført uten økonomisk støtte fra Nordland Landbruksselskap, Fylkesmannen i Nordland, landbruksavdelingen og Bodø kommune.

Videre arbeid:

Det er kommuner og fylkeskommuner som har ansvar for undervisning av elever i Norge. Dette betyr at et Newton-rom bør drives og eies av kommune og/eller fylkeskommune. Bodø kommune har allerede ett Newton-rom. Videre plan for Newton Landbruksrom må ses i sammenheng med allerede eksisterende tilbud. Hvis man velger et nybygg ved 4H-gården, må man inn i et samarbeid med Nordland Fylkeskommune. Det bør da vurderes å også tilby undervisning for elever i videregående skole.

Det anbefales en videre etableringsprosess gjennom en prosjektgruppe/styringsgruppe med engasjerte, beslutningsdyktige deltagere. Prosjektet må forankres politisk og administrativt. Bodø kommune har påbegynt en slik politisk forankring.

Astrid T. Olsen

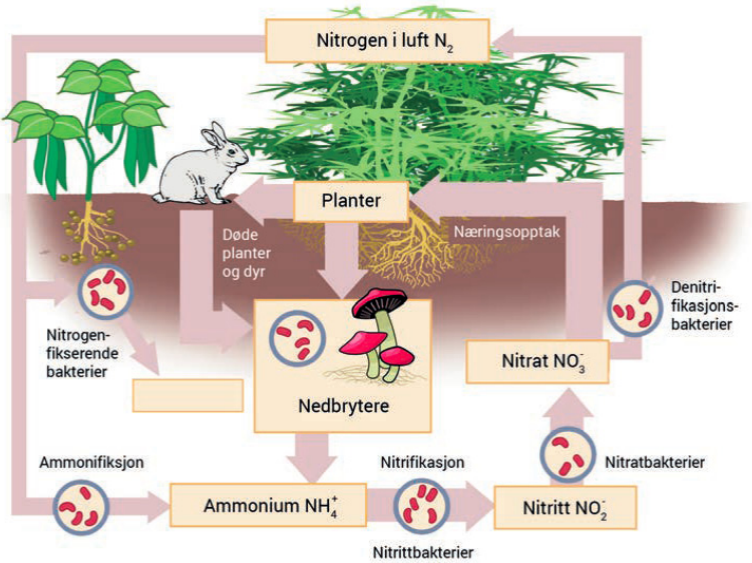

Nordlands grønne hjerte;

Rekrutterings prosjekt i Nordland

Målet er å få flere til å velge naturbrukskole og å velge arbeid innenfor jordbruket. Rekrutterings prosjektet er godt i gang. I styringsgruppen er representanter fra Nordland Bondelag, Nordland Bonde- og Småbrukerlag (Marielle de Roos), Marka og Kleiva naturbrukskoler og Samvirke.

Forskjellige aktiviteter er gjennomført, og vi har fått positiv respons fra ungdommene og veiledere på ungdomsskolene, som deltok. Gårdbrukere i 3 kommuner har bidratt i «introduksjonskurs i fjøsstell» og speeddating på naturbruksskoler. Landbrukstjeneste og kommunen er samarbeidspartnere når disse kursene blir organiserte.

Andre aktiviteter har vært rådgiversamlinger, hospitering på naturbruksskoler for rådgivere og ungdomselever, og det er produsert informasjonsmateriell. Det er opprettet en webside og produsert en kort film om naturbruksskolen.

Prosjektleder, Signe Pedersen, har vært på 12 ungdoms skole besøk i 2017. Det har vært positiv respons på disse. Naturbruksskolene har fått 135 ungdomselever på hospitering. I juni 2017 ble det vedtatt i styringsgruppen at prosjektet skulle inngås samarbeid med Norges Bondelag om å bruke midler til relansering av websiden www.landbruksutdanning.no. Det er også brukt midler til å lage kort film om naturbrukskolene og avløseryrket.

Til året 2018 er det planlagt 7 «introduksjonskurs i fjøsstell» i forskjellige kommuner, som Sørfold, Saltdal, Hemnes, Vevelstad, Ballangen, Bø og i Lofoten.

Lokallag i disse kommuner skal bli kontaktet for å delta. Nordland Bonde- og Småbrukerlag skal bidra med egen innsats på disse kurs og på speeddating på Kleiva og Marka.

Søkertallet til de 2 naturbrukskolene i Nordland stiger. I prosjektet har vi som mål i 2018; 70 søkere til VG1 Marka og 45 søkere til VG1 Kleiva. Styringsgruppen vedtok i desember 2017 at prosjektet skal fokusere mer på rekruttering inn til næringen i 2018.

Det er skrevet en årsrapport 2017 som vi i Nordland BS kan sende per mail til interesserte.

Marielle de Roos, tlf 950 82 958

Ny strategi
NBS skal bli tydeligere i media

På fjorårets landsmøte ble det å offentliggjøre NBS sitt krav i forkant av forhandlinger med Bondelaget mye debattert. Dette ga utgangspunkt for at fylkesstyret i Nordland i november i fjor utarbeidet og vedtok en ny strategiplan for arbeid under jordbruksforhandlingene. Strategien går i all hovedsak på å formidle kjernesaker for NBS i media sammen med lokallagene våre. Vi ønsker å bli bedre på å fremme våre viktige saker i media lokalt for å få mer oppmerksomhet om NBS og den politikken vi står for. Når kravet blir kjent er det viktig at vi står tydelig for vår politikk, og trekker frem det NBS har fått gjennomslag for. Etter oppgjøret, og når forhandlingsresultatet kommer, må vi ta tydelig eierskap til våre seire.

Dette er noe vi styret ikke kan gjøre uten hjelp fra lokallagene. Styret vil i fremtiden ha stor prioritet på at lokallagene gjennomfører studiearbeid lokalt, gjerne sammen med noen fra fylkesstyret. Dette for å skape engasjement lokalt og for at medlemmer skal føle eierskap til kravene. For å tydeliggjøre våre krav skal fylkesstyrerepresentanter og lokallagsledere skrive leserbrev, eller skape oppmerksomhet i lokale media på andre måter. For å realisere trenger vi et nært samarbeid mellom styrerepresentanter og lokallag. Vi kommer til å fordele ansvaret ved å lage en fadderordning der hver styrerepresentant har spesielt kontakt med utvalgte lokallag. Vi vil også arrangere telefonmøte med lokallagene før jordbruksforhandlingen for å lettere koordinere oss.

Alle lokallagsledere har fått tilsendt den fullstendige strategiplanen på mail. Strategiplanen er også oversendt til sekretariatet for å tas opp som sak i sentralstyret, slik at strategien på sikt kan implementeres i andre fylkeslag.

- Styret

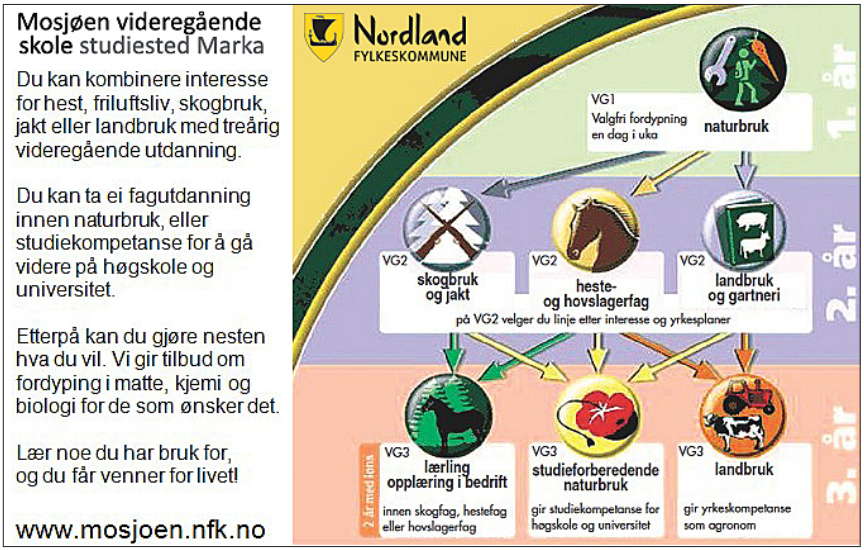

Rovviltutvalget

Antallet sau og lam på utmarksbeite er stabilt i overkant av 200.000 dyr. Beiteåret 2017 var en vanskelig sesong. Våren var sein mange steder, og mange hadde også lavere høstvekter enn normalt. Mange fikk overvintringsskader, som ga dårlige vårbeiter og lave avlinger.

Det ble søkt om erstatning for færre dyr enn tidligere. Omsøkt erstatning er fortsatt høyere enn utbetalt erstatning. Differansen er fortsatt uakseptabelt høy, og utgjør en uakseptabelt høy egenandel for beitebruker. For en del utgjør egenandelen 40-50% av søkt omsøkt erstatning. Kravet til dokumentasjon er høyt. Mange steder er det vanskelig å finne kadaver tidlig nok, som er av en slik kvalitet at de kan dokumenteres drept av fredet rovvilt.

Rovviltforvaltningen forklarer nedgangen i tap med at bestanden av rovvilt er redusert, og med at noen tapsforebyggende tiltak fra beitebrukernes side har virket.
– Fra vår side kan vi bemerke at vi som har sau på beite har tilpasset oss situasjonen med rovvilt, først og fremst ved tidligere sanking enn det som har vært vanlig og ønskelig. Tapsnedgangen skyldes også at beitebrukere har sluttet i de hardest belasta områdene. Tidlig nedsanking gjør at beiteressursene i utmarka ikke utnyttes.

Sjøl om samlet tapstall går ned er det stadig stor belastning med tap til rovvilt i noen beiteområder. Innlandskommunene på Helgeland (Hattfjelldal, Hemnes, Grane og Rana) har store tap, men tapstallene gjenspeiler også at det er mye sau i disse kommunene. Bjørneangrep på storfe ble dårlig håndtert av Statens naturoppsyn. Den lokale rovviltkontakten fastslo bjørneskader på to kyr, noe som også ble konkludert av bjørnejeger Herman Sotkajervi.

Til tross for at det ble tatt ut et betydelig antall jerv i indre Salten (14 voksne og 4 valper) er tapene fortsatt store. Det er beklagelig at tispene ikke ble tatt ut i forbindelse med to hiuttak. Saltdal er stadig på tapstoppen. Sjøl om noen bruk kom fra sesongen 2017 uten nevneverdig tap er andre svært hardt belastet, og samlet tap til rovvilt i Saltdal ligger stadig omkring 15%. På østsiden i Saltdal, var uttakene av jerv størst. Tapstallene har gått betydelig ned, noe som viser at uttak er det viktigste tiltaket for å få ned tapene.

Et annet beiteområde med årvisse, store tap er Veggfjellet i Hamarøy. Det kan oppsummeres at nesten halvparten av kommunene i Nordland(18) har dokumenterte tap til store rovdyr, i tillegg har 4 andre dokumenterte tap til kongeørn.

Rovviltutvalget har ikke hatt fysiske møter i 2017, men kommunisert på E-post og telefon. Utvalget bisto styret i januar 2017med forslag til høringsuttalelse til revisjon av Forvaltningsplan for Rovvilt (ekstra høringsrunde).

Politisk arbeid og Valget 2017

Fylkesstyret sendt brev til alle politiske fylkesparti og stortingsrepresentanter som ikke representerte regjeringen, etter bruddet i jordbruksforhandlingene. Vi vektla å beskrive konsekvenser for landbruket i Nordland dersom regjeringas forslag ble vedtatt, og hvilke alternativer landbruket i Nordland var tjent med. Regjeringa gikk på tap i Stortinget, og flere av våre innspill ble ivaretatt.

Vi fulgte opp med kontakt med fylkespartiene og utfordret 1.kandidatene i forbindelse med valgkampen. Vi valgte å ha et større valgkampmateriell md rovvilt som tema i samarbeid med reindriftsnæringen i Nordland. Vi leide framvisning av fotograf Arvid Larsens film om Pavall-familien på Fram-kino. Deretter innledet Camilla Risvoll fra Nordlandsforskning i Litteratursalen i Stormen om resultat av deres forskningsprosjektet om beitenæringer og sosialt reinbeiting. For reindriftsnæringen innledet Ragnhild Sparrok Larsen og Torstein Reinfjell om utfordringer for reindriftsnæringa, men Terje Nystabakk representerte sauenæringa i sitt innlegg. 5 partier, Ap, Sp, SV, Rødt og Venstre, deltok i debatt i etterkant, og alle partier unntatt Venstre (usikker) lovde å følge opp arbeidet mot Stortinget for å redusere antall ynglinger i Nordland.

Nordland Bonde- & Småbrukarlag deltok i ei felles markering av Økologisk-uka i Bodø. Vi hadde besøk av Matnyttigprosjektet v/ Rebekkka Bond, som innledet for medlemmer av Bondens Marked og Andelslandbruket i Bodø. Vi hadde også besøk av spisestedet NYT som fortalte på sin satsing på lokalmat og at de bl.a. valgte å ha flere andeler i Andelslandbruket for å kunne høste til serveringen. Det hele ble avsluttet med stand og stort arrangement i den økologiske besøkshagen og ved 4H-gården.

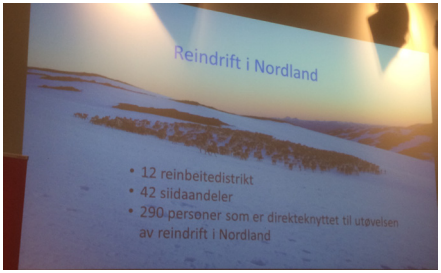

AIMEE'S FARM

ØKO logisk
Økologisk
Oikos
POST 5
Hvilke av disse merkene sikrer deg at maten er fri for kunstige tilsetningsstoffer, og at maten er produsert på en miljøvennlig måte?
a.
b.
c.
NYT
Vil du lære mer?
www.oikos.no
Oikos
biologisk dynamisk forening

TINE®

Hva betyr samvirket for deg?

eier
moderne
trygghet
sosialt
fellesskap
langsiktig
etterbetaling
merkevarer
rettferdig
rådgiving
demokrati
verdikjedemakt

medlem.tine.no

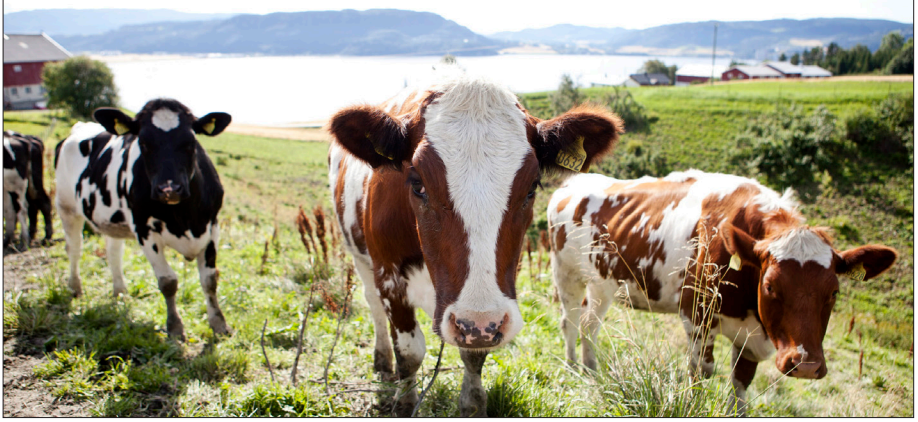

Yara Norge AS

Yara Glomfjord

For informasjon/jobbmuligheter sjekk vår hjemmeside: **www.yara.no**

Du finner oss også på Facebook.

Yara International ASA er verdens største leverandør av mineralgjødsel og bidrar til matforsyning og fornybar energi til verdens voksende befolkning.

Produktene våre selges også inn til en lang rekke industrielle markeds-segmenter og bidrar dessuten til å rense luften og eliminere giftig avfall.

Selskapet har over 12 000 ansatte med virksomhet i mer enn 50 land.

YARA

Knowledge grows

Felleskjøpet har til nå hatt som sin viktigste rolle å styrke bondens økonomi på kort og lang sikt. Det er det også i fremtiden!

Vi kaller det bondenytte!

Tlf.: 03520 • www.felleskjopet.no

Felleskjøpet

PRISGARANTI
til LANDBRUKET på Helgeland
VI TÅLER SAMMENLIGNING MED ALLE
– GARANTERT konkurransedyktige priser!
PRISGARANTI på INNKJØPSPRIS (spotpris)
og på FASTPRIS ved framvisning
av tilbud fra andre leverandører.
Ta kontakt med oss for LANDBRUKSAVTALE:
Lars Andreas Østvik, telefon: 901 99 976
Følg oss på Facebook
www.facebook.com/helgelandkraft
Helgeland Kraft AS | www.helgelandkraft.no
Kundesenter: 75 10 00 33 | kundesenteret@helgelandkraft.no
HELGELAND
KRAFT
Strøm fra verdens vakreste kyst

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

NORGE P.P.

Mye er likt, men ikke alt

Nortura
- fra råvarer til merkevarer

Foto: Rune Bendiksen / Studio B13

Målsettingen hos oss og våre konkurrenter er den samme. Best mulig økonomi til eierne.
I Nortura er det bonden som er eier.

Bodø Industri Grafisk avd.